

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kárpáti Miklós ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Csapó Annamária ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, sajtó-helyreigazítás iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. július 6. napján meghozott, 19.P.23.103/2007/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 6.000 (hatezer) forint fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesnek az alperes által szerkesztett ... című lap 2007. május 25-én megjelent „...” című cikkben megjelentek miatt előterjesztett sajtó-helyreigazítás iránti keresetét elutasította, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 forint perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 21.000 forint illetéket.

Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a per tárgyát képező, beszédének nyilvánosságra hozatalával foglalkozó cikk egésze politikai véleménynyilvánításnak minősül, az alperes a szabad véleménynyilvánításhoz való jog tágan értelmezett keretein belül maradt a közlésekkel. A cikk közéleti eseménnyel foglalkozott, annak lehetséges változatait tárta a nyilvánosság elé. A felperes pedig politikai közszereplőnek minősül, akinek a kritikát fokozottan tűrnie kell. Valóban levonható a cikkből az a következtetés is, miszerint az ... beszéd kiszivárogtatásának legvalószínűbb változata szerint a felpereshez, illetve köréhez

kapcsolható a kiszivárogtató személye, azonban az elsőfokú bíróság megítélése szerint ez is az értékelés, véleménynyilvánítás körébe tartozik. Mindezekre figyelemmel jogalap hiányában elutasította a helyreigazítási keresetet.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását kérte kereseti kérelmének megfelelően. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet pontatlanul tartalmazta a felperes jogi álláspontját, ugyanis a per tárgyat képező cikk tartalmát az képezte, hogy választ adjon a saját maga által feltett kérdésekre. Erre helyesen utalt az elsőfokú ítélet is, mivel az alperesi cikk a megfogalmazott kérdésekre keresi a választ és egy négyes alternatívát állít fel, amelyek további szűkítését végzi el, és azok egyikét tartja fenn legvalószínűbb változatként, tehát saját kérdését úgy válaszolja meg, hogy a felperes személyében találja meg a kiszivárogtató politikust.

A felperes nem azt sérelmezte, hogy leginkább lehetséges elkövetőként jelölte meg a cikk, hanem azt, hogy a lehetséges elkövetők közül egyedülként a felpereshez jutott el a „kiszivárogtatás felől visszafejtés” módszerével. A cikk az elsőfokú ítélet értelmezésével ellentétben a valószínűséget vagy azzal ekvivalens fogalmat nem használja, ... cáfolatának közlése pedig nem bír relevanciával, mivel kompenzációnak nincs helye.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes személyiségi jogai sérelmét megvalósító cikk-tartalmakat politikai értékelésnek minősítette. Az a közlés, hogy ha a felperest jelölik meg egy helyhez és időhöz köthető, a valóságban is lejátszódott politikai árulás elkövetőjeként, nem tekinthető kritikának, hanem valótlan tényállítás. Hivatkozott a bírói gyakorlatra, amely szerint a jogellenesség körébe tartozik az is, hogy a sajtóközlemény a valótlan tényállítást nem, mint teljesen bizonyosat közli, hanem célzásokkal, utalásokkal feltételezhető tényként. Kifejtette, hogy az minősülhetne politikai bírálatnak, ha a cikk azt tartalmazná, hogy mely politikusoknak állhat érdekében az ... beszéd nyilvánosságra kerülése. Azonban a cikk nem erről szól, kifejezetten az elkövetőt keresi és találja meg a felperes személyében. Utalt arra is a felperes, hogy az általa a tárgyaláson részletesen hivatkozott és becsatolt sajtóvisszhang, a másodlagos közlések nem az alperesi cikk publicisztikai színvonalával foglalkoztak, hanem kész tényként idézték a felperes érintettségét a beszéd kiszivárogtatásában. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes számára hátrányos következménye nem volt a cikknek, mivel jelentősebb pozícióba került, ezzel pedig az elsőfokú bíróság a helyreigazítási perben a jogalap megítélése során oda nem tartozó körülményeket is figyelembe vehetett.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen állapította meg a tényállást, abból helytálló jogi következtetést vont le, döntésével a másodfokú bíróság teljes körűen egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy a sajtó-helyreigazítás jogintézménye a személyhez fűződő jogok védelmében belül sajátos személyiségvédelmi eszközt jelent, amely egyrészt az általános személyiségvédelmi szabályokon túlmenően többletvédelmet biztosít a sérelmet szenvedő fél számára, másrészt az általa biztosított különleges védelem módját határozza meg.

A szabad véleménynyilvánítás és a sajtószabadság kiemelten fontos alapjog, amelyek az Alkotmányban is szerepelnek az alapvető jogokról és kötelezettségekről szóló XII. fejezetben.

Az Alkotmány 61. § (1) és (2) bekezdése biztosítja a szabad véleménynyilvánításhoz való jogot, továbbá elismeri és védi a sajtó szabadságát.

A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény (Stv.) 2. § (1) bekezdése az Alkotmány rendelkezésével összhangban kimondja, hogy mindenkinek joga van arra, hogy tájékoztatást kapjon szűkebb környezetét, hazáját, a világot érintő kérdésekben. Az Stv. a sajtó kötelezettségeként fogalmazza meg a hiteles, gyors és pontos tájékoztatásról történő gondoskodást. A sajtószabadság azonban nem korlátlan, ugyanis gyakorlása nem járhat mások személyhez fűződő jogának sérelmével.

Kiemelendő, hogy a sajtó objektív tájékoztatási kötelezettségéhez fontos közérdek fűződik, mivel a sajtó a közgondolkodás formálásának egyik legjelentősebb eszköze, amely társadalmi rendeltetését csak akkor tudja betölteni, ha a közvéleményt híven és tárgyilagosan tájékoztatja a valóságról.

A Ptk. 79. § (1) bekezdése alapján sajtó-helyreigazítási kötelezettség kizárólag objektíve valótlan, vagy a valóságot hamis színben feltüntető tényállítás esetén áll fenn, más módon okozott sérelem orvoslására nem szolgálhat. Az eljárás tárgya kifejezetten csak a közölt illetve a híresztelt tények tartalmi valósága lehet.

A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerint vélemény, értékítélet, bírálat, következtetés alapján nincs helye sajtó-helyreigazításnak, kivéve, ha ezek valótlan tényállításon alapulnak, illetve a valóságot hamis színben tüntetik fel.

Mindezeknek megfelelően a felperes által előterjesztett helyreigazítási kérelem keretei között abban a kérdésben kellett állást foglalnia a bíróságnak, hogy a perbeli cikk tartalmaz-e a felperes személyére vonatkozó valótlan tényállítást, illetve hamis látszatot kelt-e.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes által sérelmezett közlések miatt sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

A felperes helyreigazítási kérelmében azt kifogásolta, hogy a perbeli cikkben valótlanul híresztelték, illetve a valóságot hamis színben tüntették fel azzal, hogy a felperes személyét összefüggésbe hozták beszédének kiszivárogtatásával. Valós tényként annak közzétételét kérte, hogy ...-ral nem áll kapcsolatban, és nem érintett a beszéd rögzítésében, nyilvánosságra hozatalában, illetve egyes sajtószervekhez való eljuttatásában.

A jogvita elbírálásánál a perbeli cikket a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának megfelelően a maga egészében kellett vizsgálni, az egymással összetartozó részeket összefüggésükben kellett értékelni akként, hogy az értékelésnél a társadalmilag kialakult közfelfogásra és az olvasókban általánosságban vélelmezhető értelmezésekre kellett tekintettel lenni.

A per tárgyává tett írás ... - az elmondott - beszédének kiszivárogtatása körülményeit vizsgálta, elemezte. Ennek során azzal is foglalkozott, hogy a ... belső körein belül kinek állhatott érdekében a beszéd kiszivárogtatása. A cikk szerzője ezzel kapcsolatban négy csoportot körvonalazott, több személyt - köztük a felperest is - megnevezve. Az írás végén a szerző ... személyéhez jut el, miszerint az a feltételezés, hogy a beszédről készült felvételt tartalmazó CD-k tőle eredtek, nem alaptalan vele szemben. A felperes neve azonban ebben a körben csupán, mint a ... gazdasági társaságával szerződéses kapcsolatban álló ... vezetője, és a felperes köreihez tartozó, ... által vezetett alapítvány miatt szerepel. Az írás azt is közölte, hogy ... a lap megkeresésére tagadta, hogy a kiszivárogtatáshoz köze lenne.

A cikk azt nem tartalmazta, hogy a felperes kapcsolatban állt ...-al, csupán azt közölte, hogy ... egyik cége a felperes által vezetett ...-al kötött szerződéses jogviszonyban áll, illetve egy másik, ... által vezetett kft és a ... közti viszonyra utalt.

A közölt tények tartalmilag maradéktalanul megfelelnek a valóságnak, ezt a felperes sem tette vitássá. A sajtóközleményben feltárt ezen való tények vonatkozásában a hamis látszat keltése sem volt megállapítható, ugyanis a szöveg a kiszivárogtatással kapcsolatos körülményeket vizsgálva kitért arra, hogy kik azok személyek, akiknek a beszéd nyilvánosságra hozatala - mint belső ellenzéknek - esetlegesen érdekében állhatott azonban olyan állítást nem fogalmazott meg, hogy a felperes volt az, aki a kiszivárogtatást megvalósította, és a felperes által hivatkozott következtetés sem volt levonható a kifogásolt szövegből.

A sajtó a beszéd kiszivárogtatásának körülményeivel összefüggésben feltárt tényekről az őt terhelő tájékoztatási kötelezettség alapján jogosult volt beszámolni, és az ezen tényekkel kapcsolatos véleményalkotása sem tekinthető jogellenesnek, tekintettel arra is, hogy ebben a közvéleményt foglalkoztató fontos kérdésben hosszú idő elteltével sem születtek egyértelmű válaszok.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy az írás köztudomású tényeken alapuló politikai véleménynyilvánítást tartalmazott, amelyben a felperesre vonatkoztatható olyan konkrét valótlan tartalmú, vagy valóságot hamis színben feltüntető tényállítás nem szerepelt, amely sajtó-helyreigazításra alapot adna.

Mint ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott, a felperes közhatalmat gyakorló politikai közszereplőnek minősül, akinek vállalnia kell a sajtó és a szélesebb közvélemény részéről tanúsított fokozott érdeklődést, és nagyobb türelemmel kell viselnie a vele szemben megfogalmazott kritikai megnyilvánulásokat, véleménynyilvánításokat, rendelkezésre álló ismeretek alapján megfogalmazott következtetéseket, találgatásokat, különösen egy olyan témában, amelyben a társadalom széles körében visszatérően feltett kérdésekre érdemi,

valóságot ténylegesen feltáró válaszok az információt birtokló köröktől nem érkeznek.

A perbeli írás a véleményalkotás szintjén megfogalmazott álláspontonál többet nem tartalmaz, ezért a felperes perben érvényesített igénye alaptalan volt.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából mellőzni rendeli azt a kitételt, hogy a közöltek hátrányt nem okoztak a felperesnek, mivel ennek vizsgálatára csak az általános személyiségvédelem keretében kerülhet sor, a sajtó-helyreigazítási perben - az eljárásra vonatkozó speciális szabályok miatt - az okozott hátrányoknak jogi relevanciája nincs, ezt értékelni sem lehet, ezért az indokolásban sem kell erre a bíróságnak kitérnie.

Figyelemmel arra, hogy a perbeli közlemény a felperesről nem állított valótlan, személyét hamis színben nem tüntette fel, a cikkben levont következtetés olyan véleményt tartalmaz, amely objektív valóságalappal bír, véleménynyilvánítás esetén pedig nincs helye sajtó-helyreigazításnak, ezért helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság amikor a felperes keresetét elutasította.

A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően határozott, figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésére, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére.

Budapest, 2007. október 16.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k. . Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő